

EIROPAS KOMERCIBANKAS COVID-19 LAIKĀ

Dr.sc.administr. Jekaterina Kuzmina

Tēzes

1. Eiropa pandēmijas dēļ piedzīvo vienu no smagākiem ekonomiskās aktivitātes kritumiem kopš globālās finanšu krīzes 2008.-2009.gados. COVID-19 vīrusa izplatībai turpinoties, ekonomikas atkopšanās tuvākā laikā bez papildus atbalsta mehānismiem ir mazāk ticama. Kas šobrīd notiek ar Eiropas komercbanku industriju, un kādus izaicinājumus gaidīt tuvākajos periodos? Referāta autore piedāvā paskatīties uz šiem jautājumiem no finanšu investora skatupunkta.
2. 2020.gada jūlija beigās Eiropas Centrālā banka (ECB) pagarināja dividendžu un akciju atpirkšanu aizliegumu visām eirozonas bankām līdz 2021.gada janvārim, norādot, ka situācija varētu būt pārskatīta gada beigās. Ir pamats uzskatīt, ka ECB varētu izmantot 2021. gada stresa testa rezultātus kā pamatu tam, vai būtu iespējams izsniegt atļauju labi kapitalizētām bankām maksāt dividendes ierobežotā skaitā. Vienlaicīgi jāatzīmē, ka regulatora nostāja šajā jautājumā nav vienota, tāpēc pirms galīgā lēmuma pieņemšanas būtu jāņem vērā sekojošie aspekti:
 - 1) nepieciešamība piešķirt/palielināt Eiropas komercbankām kapitāla atvieglojumus COVID-19 krīzes pārvarēšanai;
 - 2) nepieciešamība panākt lielāku skaidrību par Eiropas makroekonomikas tendencēm un par pandēmijas situācijas attīstību;
 - 3) nepieciešamība (un tas būtu ideālais gadījums) pieņemt lēmumu par Eiropas banku dividendēm, izmantojot no apakšas uz augšu perspektīvu (bottom-up approach) nevis tradicionālo pieeju no augšas uz leju (top-down approach).
3. Pirmā pusgada finanšu rezultāti apstiprināja, ka COVID-19 krīzei būs liels efekts uz nozares spēlētāju ienākumiem un dividendēm, taču tas mazāk skars banku kapitāla pietiekamības un maksātspējas rādītājus. Ir pamats uzskatīt, ka 2020.gads būs zaudēts gads priekš investoriem, taču runāt par "zaudētām bankām" nav pamata. Otrā ceturkšņa finanšu pārskati palielināja investoru pārliecību šajā jautājumā – labākās kapitāla pietiekamības tendencēs, saīdinot ar iepriekšējiem periodiem; kā arī kredītkvalitātes stāvoklis un perspektīvas nav pasliktinājušas.
4. Investoru vienā no galvenām bažām varētu būt: kā ekonomiskiem satricinājumi iespaidos Eiropas komercbanku maksātspējas un rentabilitātes rādītājus tuvākajos periodos. Nav izslēgts, ka nozares kontekstā, kapitāla injekcijas var būt neizbēgamas pat tad, ja netiek apšaubīta organizācijas maksātspēja. Vienlaikus, liels jautājums ir pārvaldība un regulatora rīcība. Jāpiemin, ka pēdējos mēnešos pārvaldība ir bijusi atdalīta no bankām, kuras vairs nekontrolē savas dividendes, atlīdzības izdevumus, aizdevuma apjomus un politikas.